

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR IX

САРАЈЕВО, 09.02.2022.

БРОЈ/NUMBER 1

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДИГИТАЛНО ДРУШТВО

SCIENCE, TECHNOLOGY AND DIGITAL SOCIETY

Истраживање и развој, 2020

Research and development, 2020

На пословима истраживања и развоја у Босни и Херцеговини 2020. године биле је запослено 2.541 лица, са пуним и краћим од пуног радног времена, од чега је 1.237 жена (48,7%). Изражено еквивалентом пуне запослености, на пословима истраживања и развоја било је запослено 2.019,7 лица.

Од укупног броја запослених, највеће учешће имају истраживачи (74,7%), техничко особље (12%) и остало особље (13,3%). Удио жена међу истраживачима је 46%. Највећи број истраживача запослен је у сектору високог образовања (79,1%), пословном сектору (15,3%), државном сектору (5,6%), док у непрофитном сектору нема запослених истраживача.

На основу уговора о дјелу или ауторског уговора на пословима истраживања и развоја, ангажовано је 527 лица, од чега је удио жена 48,2%. Изражено еквивалентом пуне запослености, на пословима истраживања и развоја је ангажовано 527 лица. Од укупног броја ангажованих 379 је истраживача (76,3%).

Бруто издаци за истраживање и развој у 2020. години износили су 70.584.000 КМ, од тога су текући трошкови износили 55.702.000 КМ (78,9%), а инвестициони издаци 14.882.000 КМ (21,1%). Од средстава за истраживање и развој 29,4% су властита средства, док је 45% средстава добијено од државе и осталих нивоа управе.

Укупан број истраживачких радова је 857, од чега је највећи број радова из Инжењерства и технологија са уђелом од 42,8%.

Од укупно броја посматраних јединица које су у 2020. години обављале дјелатност истраживања и развоја 61,3% су из сектора високог образовања, 27,4% из пословног сектора и 11,3% из државног сектора.

In 2020, there were 2,541 persons employed in research and development in Bosnia and Herzegovina, in full-time and part-time employment, of which 1,237 were women (48.7%). Expressed by full-time equivalent, there were 2,019.7 persons employed in research and development.

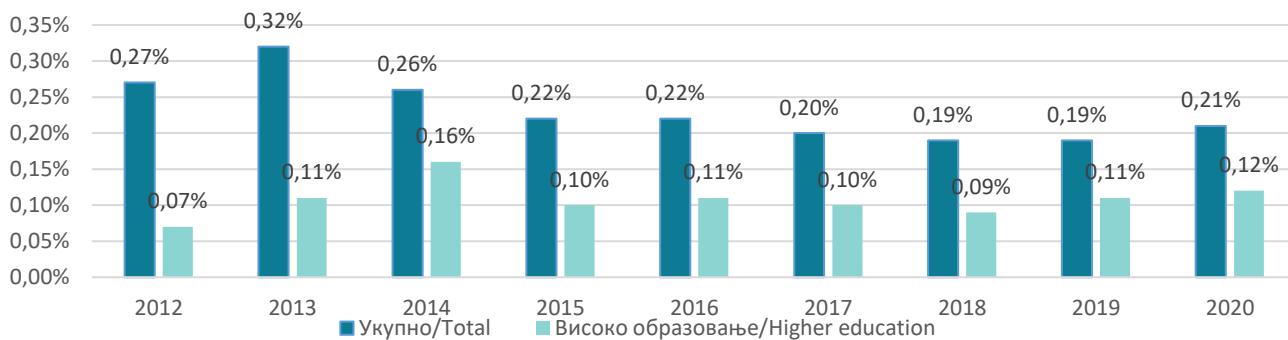
Out of the total number of employees, the largest share belongs to researchers (74.7%), technical staff (12%), and other staff (13.3%). The share of women among researchers is 46%. The largest number of researchers are employed in the higher education sector (79.1%), the business sector (15.3%), the public sector (5.6%), while there are no employed researchers in the non-profit sector.

Under service contract and copyright agreement in research and development were hired 527 persons, out of 49.21% were women. Expressed in full-time equivalent, 527 people were engaged in research and development. Out of the total number of engaged, 379 are researchers (76.3%).

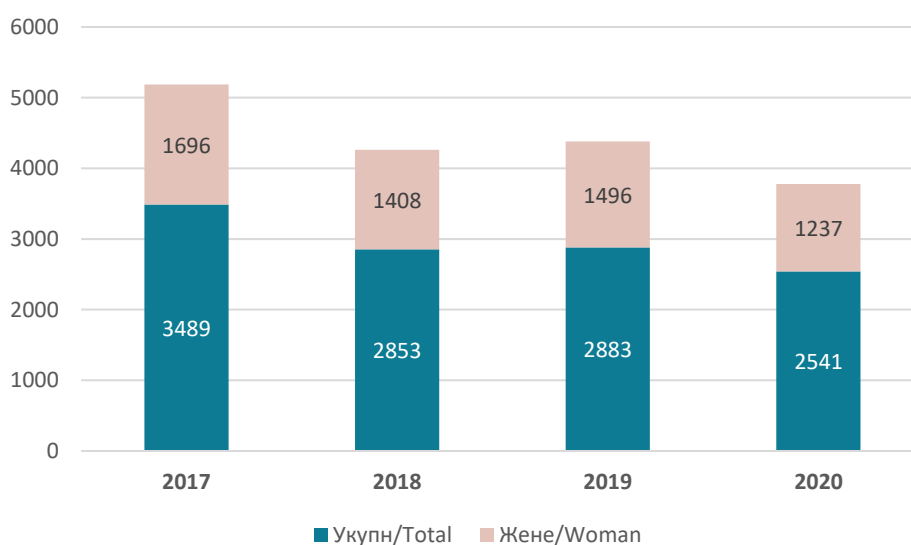
Gross domestic expenditures for research and development in 2020 amounted to 70,584,000 BAM, of which current expenses were 55,702,000 BAM (78.9%), and investment expenditures were 14,882,000 BAM (21.1%). From the funds for research and development, 29.4% are own funds, while 45% are funds received from the state and other levels of government.

The total number of research work is 857, of which the largest number of research work is from Engineering and Technology with a share of 42.8%.

Out of the total number of observed units that performed research and development activities in 2020, 61.3% are from the higher education sector, 27.4% are from the business sector, and 11.3% are from the state sector.

Г1. Издаци за истраживање и развој као удио у БДП-у (%), 2012-2020
Research and development expenditure as a proportion of GDP (%), 2012 -2020

Г2. Запослени на пословима ИР-а према полу, 2017-2020
Persons employed in research and development by sex, 2017-2020

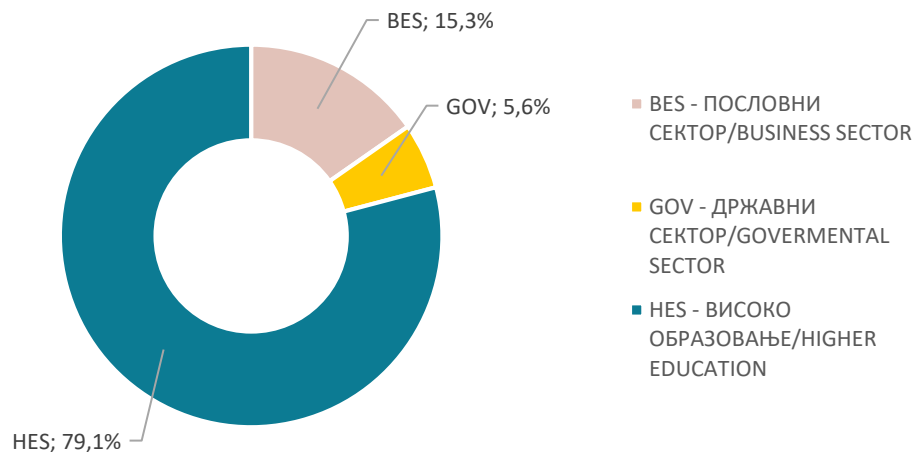
1. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР)

PERSONS EMPLOYED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT (R&D)

1.1. ЗАПОСЛЕНИ СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРУ И ПОЛУ, 2020 (број лица)

PERSONS EMPLOYED IN R&D WORKING FULL-TIME AND WORKING PART-TIME BY SECTOR AND SEX, 2019 (HC)

	Укупно <i>Total</i>		Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	2 541	1 237	1 711	905	830	332	TOTAL SECTORS
Истраживачи	1 898	873	1 219	623	679	250	Researchers
Техничко особље	305	168	245	138	60	30	Technicians
Остало особље	338	196	247	144	91	52	Other staff
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	389	203	310	171	79	32	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	161	83	136	75	25	8	Researchers
Техничко особље	121	69	102	59	19	10	Technicians
Остало особље	107	51	72	37	35	14	Other staff
ДРЖАВНИ СЕКТОР	143	48	101	29	42	19	GOVERNMENTAL SECTOR
Истраживачи	78	24	49	12	29	12	Researchers
Техничко особље	40	11	40	11	-	-	Technicians
Остало особље	25	13	12	6	13	7	Other staff
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	2 009	986	1 300	705	709	281	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	1 659	766	1 034	536	625	230	Researchers
Техничко особље	144	88	103	68	41	20	Technicians
Остало особље	206	132	163	101	43	31	Other staff
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	Researchers
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	Technicians
Остало особље	-	-	-	-	-	-	Other staff

Г3. Структура запослености на пословима ИР-а према секторима, 2020

Structure of persons employed in R&D by sector, 2020

2. ЗАПОСЛЕНИ СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОЛУ, ИЗРАЖЕНИ ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ (ФТЕ), 2020

PERSONS EMPLOYED IN R&D WORKING FULL-TIME AND WORKING PART-TIME BY SECTOR AND SEX, IN FULL-TIME EQUIVALENT (FTE), 2020

	Укупно <i>Total</i>		Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	2019,7	1029,1	1300	705	328,7	126,2	TOTAL SECTORS
Истраживачи	1482,9	723,6	1034	536	282,3	102,1	<i>Researchers</i>
Техничко особље	265,1	147,3	103	68	20,1	9,3	<i>Technicians</i>
Остало особље	271,7	158,2	163	101	26,3	14,8	<i>Other staff</i>
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	330,5	179,5	0	0	20,5	8,5	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	143,8	77,8	-	-	7,8	2,8	<i>Researchers</i>
Техничко особље	108,6	62,3	-	-	6,6	3,3	<i>Technicians</i>
Остало особље	78,1	39,4	-	-	6,1	2,4	<i>Other staff</i>
ДРЖАВНИ СЕКТОР	108,9	39,1	0	0	27,9	12,2	GOVERNMENTAL SECTOR
Истраживачи	49,4	17,8	-	-	18,8	7,3	<i>Researchers</i>
Техничко особље	40	11	-	-	-	-	<i>Technicians</i>
Остало особље	19,5	10,3	-	-	9,1	4,9	<i>Other staff</i>
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1580,3	810,5	1300	705	280,3	105,5	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	1289,7	628	1034	536	255,7	92	<i>Researchers</i>
Техничко особље	116,5	74	103	68	13,5	6	<i>Technicians</i>
Остало особље	174,1	108,5	163	101	11,1	7,5	<i>Other staff</i>
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	<i>Researchers</i>
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	<i>Technicians</i>
Остало особље	-	-	-	-	-	-	<i>Other staff</i>

1.3. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАЧНОЈ ОБЛАСТИ И ПОЛУ, 2020

PERSONS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS, FIELD OF SCIENCE AND SEX, 2020

	Запослени на пословима ИР-а, изражени бројем особа <i>Persons engaged in R&D, number of persons</i>				Запослени на пословима ИР-а, изражени еквивалентом пуне запослености <i>Persons engaged in R&D, in full time equivalent (FTE)</i>				
	Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	2541	1237	1898	875	2019,7	1029,1	1482,9	723,6	TOTAL SECTORS
Природне науке	319	175	238	127	252	138	188,4	99,6	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	1091	436	810	297	771,1	316,2	560,9	215,1	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	126	83	99	65	71,6	56,7	61,5	48,7	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	253	128	170	79	231,1	122,4	149,2	73,4	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	463	245	361	182	408,1	224,8	306,1	161,8	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	289	170	220	125	285,8	171	216,8	125	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>

ПОСЛОВНИ СЕКТОР	389	203	161	84	330,5	179,5	143,8	77,8	BUSINESS SECTOR
Природне науке	6	4	-	-	6	4	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	278	145	118	67	238,4	127,9	114,5	64,5	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	26	14	19	9	10,3	6,6	8,5	5,3	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	73	40	19	8	73	40	19	8	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	6	-	5	-	2,8	1	1,8	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	143	48	78	25	108,9	39,1	49,4	17,8	GOVERNMENTAL SECTOR
Природне науке	52	26	27	12	44,2	21,5	23,1	9,6	Natural sciences
Инжењерство и технологија	78	18	44	10	51,7	13,6	19,3	5,2	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	13	4	7	3	13	4	7	3	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	2009	986	1659	766	1580,3	810,5	1289,7	628	HIGHER EDUCATION
Природне науке	261	145	211	115	201,8	112,5	165,3	90	Natural sciences
Инжењерство и технологија	735	273	648	220	481	174,7	427,1	145,4	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	100	69	80	56	61,3	50,1	53	43,4	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	180	88	151	71	158,1	82,4	130,2	65,4	Agricultural sciences
Друштвене науке	463	245	361	182	408,1	224,8	306,1	161,8	Social sciences
Хуманистичке науке	270	166	208	122	270	166	208	122	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

1.4. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОСТИГНУТОМ ОБРАЗОВАЊУ, ЕКВИВАЛЕНТ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ, 2020

PERSONS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS AND ACHIEVED EDUCATION, IN FULL TIME EQUIVALENT (FTE), 2020

	Укупно <i>Total</i>	Докторанти <i>Doctoral</i>	Дипломанти и магистранти или еквивалент <i>Bachelor and master or equivalent</i>	Други степени образовања <i>Other level of education</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	2019,7	1055,1	844,5	120,1	TOTAL SECTORS
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	330,5	36,2	272,3	22	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	108,9	5,3	76,6	27	GOVERNMENTAL SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1580,3	1013,6	495,6	71,1	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

1.5. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОСТИГНУТОМ ОБРАЗОВАЊУ, ЕКВИВАЛЕНТ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ (ФТЕ), 2020

PERSONS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS AND ACHIEVED EDUCATION, IN FULL TIME EQUIVALENT (FTE), 2020

	Укупно <i>Total</i>	Докторанти <i>Doctoral</i>	Дипломанти и магистранти или еквивалент <i>Bachelor and master or equivalent</i>	Други степени образовања <i>Other level of education</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	1482,9	1045,7	432,2	5	TOTAL SECTORS
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	143,8	29,9	113,9	-	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	49,4	5,3	39,1	5	GOVERNMENTAL SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1289,7	1010,5	279,2	-	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

1.6. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОСТИГНУТОМ ОБРАЗОВАЊУ, 2020 (број лица)

RESEARCHERS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS AND ACHIVED EDUCATION, 2020 (HC)

	Укупно <i>Total</i>		Докторанти <i>Doctoral</i>		Дипломанти и магистранти или еквивалент <i>Bachelor and master or equivalent</i>		Други степени образовања <i>Other level of education</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	1898	873	1169	510	729	363	-	-	TOTAL SECTORS
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	161	83	28	11	133	72	-	-	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	78	24	9	2	69	22	-	-	GOVERNMENTAL SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1659	766	1132	497	527	269	-	-	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

1.7. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ИР-а ПРЕМА ГОДИНАМА СТАРОСТИ И ПОЛУ, 2020

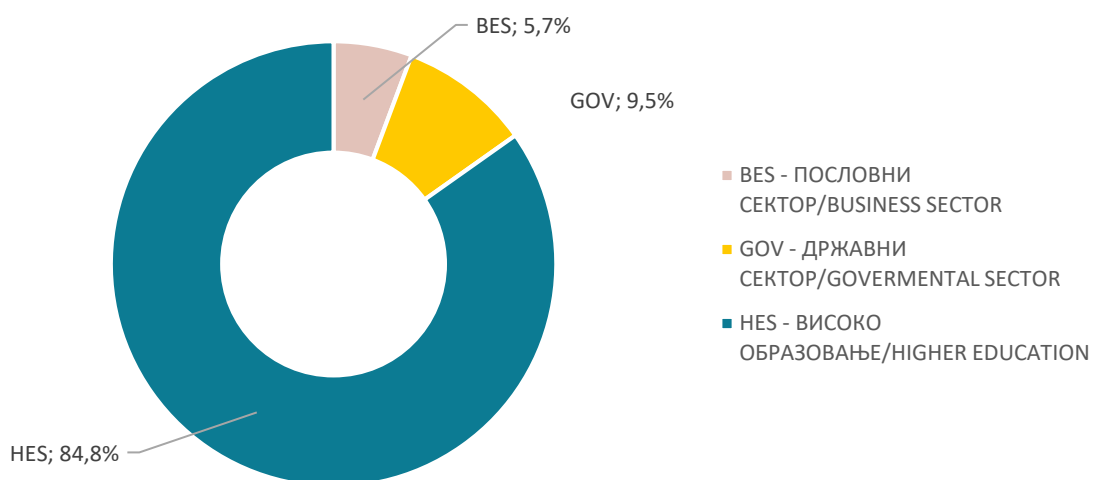
RESEARCHERS EMPLOYED IN R&D BY AGE AND SEX, 2020

	Укупно <i>Total</i>		Пословни сектор <i>Business sector</i>		Државни сектор <i>Governmental sector</i>		Високо образовање <i>Higher education</i>		Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО	1898	873	161	83	78	24	1659	766	-	-	TOTAL
мање од 25	18	11	2	1	1	1	15	9	-	-	under 25
25-34	409	210	32	17	13	4	364	189	-	-	25-29
35-44	578	288	52	31	22	4	504	253	-	-	35-39
45-54	513	221	44	21	20	7	449	193	-	-	45-49
55-64	329	137	31	13	21	8	277	116	-	-	55-59
65 и више	51	6	-	-	1	0	50	6	-	-	65 and older

1.8. АНГАЖОВАНИ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОЛУ, 2019 (број лица)

EXTERNAL CONTRIBUTORS – RESEARCHERS HIRED IN R&D BY AGE AND SEX, 2020 (HC)

	Укупно <i>Total</i>		Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	527	254	80	26	447	228	TOTAL SECTORS
Истраживачи	379	169	58	14	321	155	Researchers
Техничко особље	116	67	12	5	104	62	Technicians
Остало особље	32	18	10	7	22	11	Other staff
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	30	10	11	6	19	4	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	14	2	1	-	13	2	Researchers
Техничко особље	9	4	4	2	5	2	Technicians
Остало особље	7	4	6	4	1	-	Other staff
ДРЖАВНИ СЕКТОР	50	18	14	6	36	12	GOVERNMENTAL SECTOR
Истраживачи	35	12	4	1	31	11	Researchers
Техничко особље	9	4	7	3	2	1	Technicians
Остало особље	6	2	3	2	3	-	Other staff
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	447	226	55	14	392	212	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	330	155	53	13	277	142	Researchers
Техничко особље	98	59	1	-	97	59	Technicians
Остало особље	19	12	1	1	18	11	Other staff
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	Researchers
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	Technicians
Остало особље	-	-	-	-	-	-	Other staff

Г4. Структура ангажованих на пословима ИР-а према секторима, 2020

Structure of persons hired in R&D by sector, 2020

1.9. АНГАЖОВАНИ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА, НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ПОЛУ, 2020

EXTERNAL CONTRIBUTORS – PERSONS HIRED IN R&D BY SECTORS, FIELD OF DEVELOPMENT AND SEX, 2020

	Ангажовани на пословима ИР-а, изражени бројем лица <i>Persons hired in R&D, number of persons</i>				Ангажовани на пословима ИР-а, изражени еквивалентом пуне запослености <i>Persons hired in R&D, in full time equivalent (FTE)</i>				
	Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	527	254	379	169	213,4	88,6	146,4	53,7	TOTAL SECTORS
Природне науке	47	17	40	12	23,6	7,1	18,1	5,1	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	91	30	75	21	70,3	18,8	56,5	15	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	122	83	106	70	21,1	14,9	17,2	12	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	71	25	53	19	16,9	5,5	13,6	4,4	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	136	75	60	29	58,9	32,7	28,9	12,7	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	60	24	45	18	22,6	9,6	12,1	4,5	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	30	10	14	2	27,3	6	10,8	2	BUSINESS SECTOR
Природне науке	6	4	-	-	5,5	2	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	19	6	9	2	17	4	6	2	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	5	-	5	-	4,8	-	4,8	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ДРЖАВНИ СЕКТОР	50	18	35	12	16	6,6	5,5	1,5	GOVERNMENTAL SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	4	-	4	-	0,4	-	0,4	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	46	18	31	12	15,6	6,6	5,1	1,5	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	447	226	330	155	170,1	76	130,1	50,2	HIGHER EDUCATION
Природне науке	41	13	40	12	18,1	5,1	18,1	5,1	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	72	24	66	19	53,3	14,8	50,5	13	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	122	83	106	70	21,1	14,9	17,2	12	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	62	25	44	19	11,7	5,5	8,4	4,4	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	136	75	60	29	58,9	32,7	28,9	12,7	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	14	6	14	6	7	3	7	3	<i>Humanities</i>

Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>NON-PROFIT SECTOR</i>
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>

2. НОВЧАНА СРЕДСТВА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ (ИР)

FINANCIAL EXPENSES FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT (R&D)

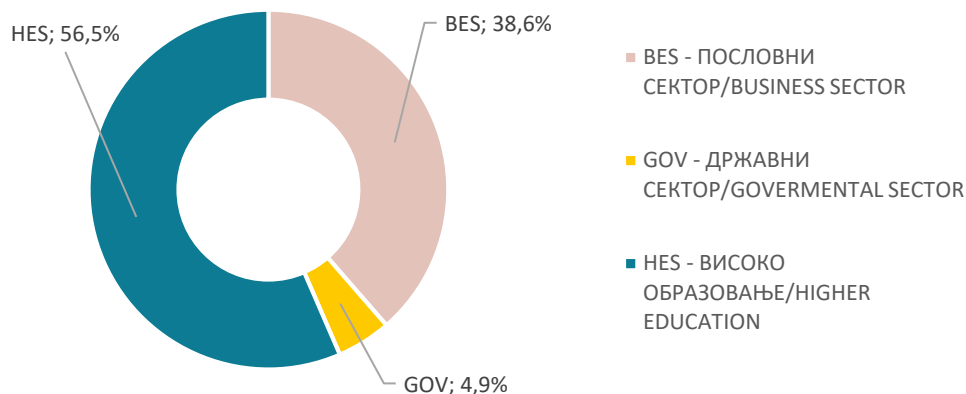
2.1. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ВРСТИ ТРОШКОВА, 2020

GROSS DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D BY SECTOR, FIELD OF SCIENCE AND TYPE OF COSTS, 2020

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно Total	Текући трошкови Current expenditures			Инвестицион и издаци Capital expenditures	
		Укупно Total	Трошкови рада и трошкови накнада запосленима Labour costs	Остали текући трошкови Other current costs		
УКУПНО СЕКТОРИ	70 584	55 702	46 506	9 196	14 882	TOTAL SECTORS
Природне науке	14 744	14 122	12 907	1 215	622	Natural sciences
Инжењерство и технологија	33 888	20 794	17 189	3 605	13 094	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	961	776	466	310	185	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	5 287	4 975	3 056	1 919	312	Agricultural sciences
Друштвене науке	4 245	3 803	2 855	948	442	Social sciences
Хуманистичке науке	11 459	11 232	10 033	1 199	227	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	27 259	15 128	11 800	3 328	12 131	BUSINESS SECTOR
Природне науке	502	368	350	18	134	Natural sciences
Инжењерство и технологија	23 773	11 858	9 309	2 549	11 915	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	506	504	386	118	2	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	2 315	2 262	1 721	541	53	Agricultural sciences
Друштвене науке	0	0	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	163	136	34	102	27	Humanities
Мултидисциплинарне науке	0	0	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3 456	2 888	2 471	417	568	GOVERNMENTAL SECTOR
Природне науке	1 931	1 748	1 586	162	183	Natural sciences
Инжењерство и технологија	881	584	577	7	297	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	0	0	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	6	6	-	6	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	0	0	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	638	550	308	242	88	Humanities
Мултидисциплинарне науке	0	0	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	39 869	37 686	32 235	5 451	2 183	HIGHER EDUCATION
Природне науке	12 311	12 006	10 971	1 035	305	Natural sciences
Инжењерство и технологија	9 234	8 352	7 303	1 049	882	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	455	272	80	192	183	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	2 966	2 707	1 335	1 372	259	Agricultural sciences
Друштвене науке	4 245	3 803	2 855	948	442	Social sciences
Хуманистичке науке	10 658	10 546	9 691	855	112	Humanities

Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	0	0	0	0	0	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

Г5. Бруто домаћи издаци за ИР према секторима и научној области, 2020

Gross domestic expenditure for R&D, by sectors and field of science, 2020

2.2. ИЗВОРИ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА ИР, 2020

SOURCE OF FINANCIAL FUNDS SPENT ON R&D, 2020

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

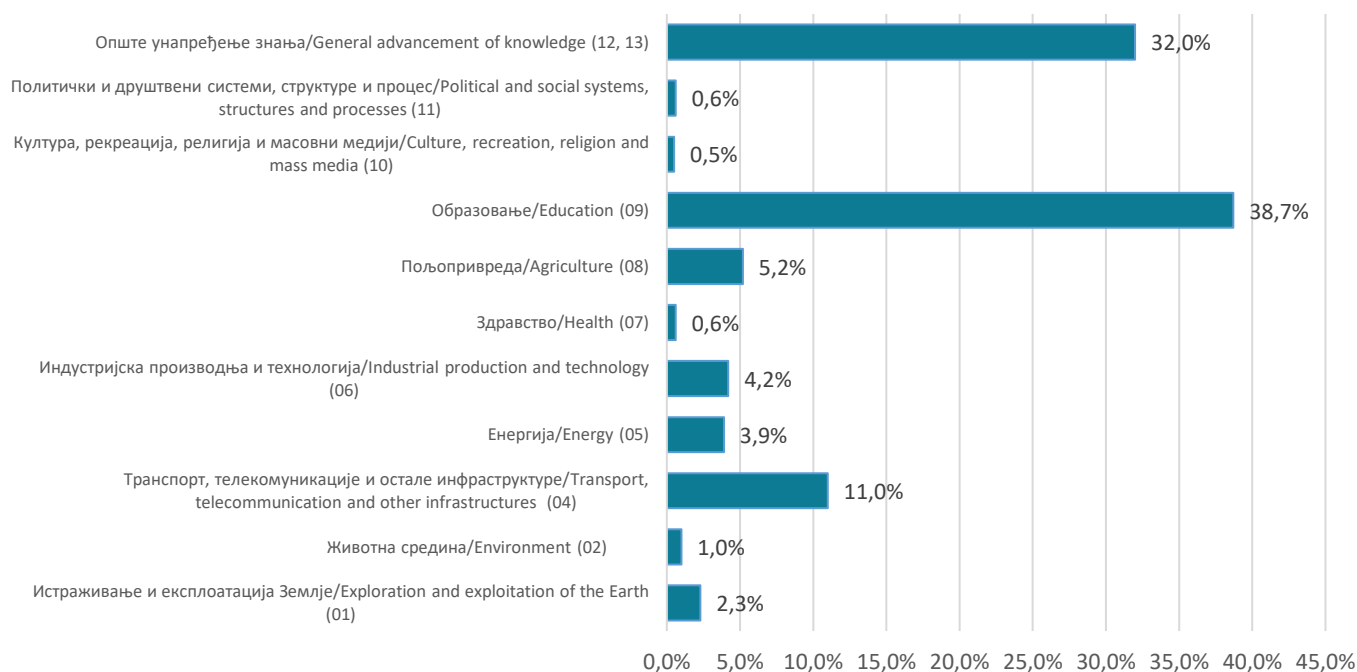
	Укупно Total	Властита средства Own resources	Државна јавна средства Government resources	Универзитетска средства (високошколске установе) Higher education resources	Средства приватног непрофитног сектора Resources from private non-profit sector	Финансијска средства из иностранства Funds from abroad	
УКУПНО СЕКТОРИ	70 584	20 718	31 785	19	14 497	3 565	TOTAL SECTORS
Удио (%)	100%	29,4%	45%	0,0%	20,5%	5,1%	Contribution (%)
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	27 259	14 284	975	-	11 258	742	BUSINESS SECTOR
Удио (%)	100%	52,4%	3,6%	-	41,3%	2,7%	Contribution (%)
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3 456	816	1 530	-	-	1 110	GOVERNMENTAL SECTOR
Удио (%)	100%	23,6%	44,3%	-	-	32,1%	Contribution (%)
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	39 869	5 618	29 280	19	3 239	1 713	HIGHER EDUCATION
Удио (%)	100%	14,1%	73,4%	0,0%	8,1%	4,3%	Contribution (%)
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Удио (%)	-	-	-	-	-	-	Contribution (%)

2.3. СРЕДСТВА ЗА ИР ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА (ПРИРУЧНИК FRASCATI), 2020

RESOURCES FOR R&D BY SOCIO-ECONOMIC GOALS (FRASCATI MANUAL), 2020

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно Total	Пословни сектор Business sector	Државни сектор Governmental sector	Високо образовање Higher education	Непрофит ни сектор Non-profit sector	
УКУПНО СЕКТОРИ	70 584	27 259	3 456	3 9869	-	TOTAL SECTORS
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 588	-	1 588	-	-	Exploration and exploitation of the Earth (01)
Околиш (02)	686	231	6	449	-	Environment (02)
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	Exploration and exploitation of space (03)
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	7 791	7 791	-	-	-	Transport, telecommunication and other infrastructures (04)
Енергија (05)	2 748	1 967	781	-	-	Energy (05)
Индустријска производња и технологија (06)	2 973	2 622	-	351	-	Industrial production and technology (06)
Здравство (07)	455	379	-	76	-	Health (07)
Пољопривреда (08)	3 697	2 250	-	1 447	-	Agriculture (08)
Образовање (09)	27 290	46	-	27 244	-	Education (09)
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	364	-	364	-	-	Culture, recreation, religion and mass media (10)
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	378	-	-	378	-	Political and social systems, structures and processes (11)
Опште унапређење знања (12, 13)	22 614	11 973	717	9 924	-	General advancement of knowledge (12, 13)
Одбрана (14)	-	-	-	-	-	Defence (14)

Г6. Средства за ИР према друштвено-економским циљевима (Приручник FRASCATI), 2020

Resources for R&D by socio-economic goals (FRASCATI Manual), 2020

2.4. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР У ПОСЛОВНОМ СЕКТОРУ ПРЕМА ГЛАВНОЈ ДЈЕЛАНОСТИ (КД БИХ 2010), 2020

GROSSE DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D IN BUSINESS SECTOR BY MAIN ACTIVITY (NACE Rev. 2), 2020

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно <i>Total</i>	Текући трошкови <i>Current expenditures</i>			Инвестициони издаци <i>Capital expenditures</i>	
		Укупно <i>Total</i>	Трошкови рада и трошкови накнада запосленима <i>Labour costs</i>	Остали текући трошкови <i>Other current costs</i>		
УКУПНО	27 259	15 128	11 800	3 328	12 131	TOTAL
А – Пољопривреда, шумарство и риболов	2 315	2 262	1 721	541	53	<i>A - Agriculture, forestry and fishing</i>
Б – Вађење руда и камена	-	-	-	-	-	<i>B - Mining and quarrying</i>
Ц - Прерађивачка индустрија	13 135	4 492	3 098	1 394	8 643	<i>C - Manufacturing</i>
Д-Е – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	2 330	2 263	2 184	79	67	<i>D – Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Ј – Информације и комуникације	1 188	1 188	919	269	-	<i>J – Information and communication</i>
К – Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	6 479	3 309	2 732	577	3 170	<i>K – Financial and insurance activities</i>
М – Стручне, научне и техничке дјелатности	1 485	1 287	856	431	198	<i>M – Professional, scientific and technical activities</i>
Q - Дјелатности здравствене и социјалне заштите	327	327	290	37	-	<i>Q – Human health and social work activities</i>

2.5. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА И ВРСТАМА ИСТРАЖИВАЊА, 2020

GROSS DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D BY SECTOR AND TYPE OF RESEARCH, 2020

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно <i>Total</i>	Основна (темељна) истраживања <i>Basic research</i>	Примијењена истраживања <i>Applied research</i>	Експерименталн а (развојна) истраживања <i>Experimental development</i>	
СЕКТОРИ – УКУПНО	70584	23370	35441	11773	SECTORS – TOTAL
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	27259	80	21816	5363	<i>BUSINESS SECTOR</i>
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3456	964	1615	877	<i>GOVERNMENT SECTOR</i>
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	39869	22326	12010	5533	<i>HIGHER EDUCATION</i>
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	<i>NON-PROFIT SECTOR</i>

2.6. ИЗВОРИ СРЕДСТАВА ЗА ИР У ПОСЛОВНОМ СЕКТОРУ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПРЕДУЗЕЋА, 2020

RESOURCES FOR R&D IN BUSINESS SECTOR ACTIVITY BY COMPANY SIZE, 2020

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business enterprise sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Универзитетска средства (Високо школске установе) <i>Higher education sector</i>	Средства приватног непрофитног сектора <i>Private non- profit sector</i>	Финансијска средства из иностранства <i>Funds from abroad</i>	
ДО 9 ЗАПОСЛЕНИХ	1 246	292	234	-	-	720	TO 9 EMPLOYEES
ОД 10 ДО 49 ЗАПОСЛЕНИХ	451	451	-	-	-	-	FROM 10 TO 49 EMPLOYEES
ОД 50 ДО 249 ЗАПОСЛЕНИХ	3 225	2 368	741	-	94	22	FROM 50 TO 249 EMPLOYEES
ОД 250 ДО 449 ЗАПОСЛЕНИХ	1 654	1 654	-	-	-	-	FROM 250 TO 449 EMPLOYEES
ОД 500 И ВИШЕ ЗАПОСЛЕНИХ	20 683	9 519	-	-	11 164	-	FROM 500 AND MORE EMPLOYEES

3. БРОЈ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИХ РАДОВА ПРЕМА НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ВРСТИ ИСТРАЖИВАЊА, 2020

NUMBER OF R&D PAPERS BY FIELD OF SCIENCE AND TYPE OF RESEARCH, 2020

	Укупно <i>Total</i>	Врста истраживања <i>Type research</i>			
		Фундаментална <i>Fundamental</i>	Примијењена <i>Applied</i>	Експериментална (развојна) <i>Experimental development</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	748	270	337	141	SECTORS - TOTAL
Природне науке	110	14	74	22	Natural sciences
Инжењерство и технологија	357	154	117	86	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	81	5	58	18	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	67	19	46	2	Agricultural sciences
Друштвене науке	95	53	30	12	Social sciences
Хуманистичке науке	26	21	4	1	Humanities
Мултидисциплинарне науке	12	4	8	0	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	126	1	100	25	BUSINESS SECTOR
Природне науке	0	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	52	1	39	12	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	47	-	34	13	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	13	-	13	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	2	-	2	-	Social sciences
Хуманистичке науке	4	-	4	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	8	-	8	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	-	-	-	-	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	Engineering and Technology

Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	-	-	-	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	-	-	-	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	622	269	237	116	HIGHER EDUCATION
Природне науке	110	14	74	22	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	305	153	78	74	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	34	5	24	5	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	54	19	33	2	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	93	53	28	12	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	22	21	-	1	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	4	4	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	-	-	-	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	-	-	-	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>

4. ЈЕДИНИЦЕ КОЈЕ СЕ БАВЕ ИСТРАЖИВАЊЕМ И РАЗВОЈЕМ ПРЕМА СЕКТОРИМА, 2020

RESEARCH AND DEVELOPMENT UNITES BY SECTORS, 2020

	Укупно	Пословни сектор	Државни сектор	Високо образовање	Непрофитни сектор	
	<i>Total</i>	<i>Business sector</i>	<i>Governmental sector</i>	<i>Higher education</i>	<i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	62	17	7	38	-	TOTAL
Природне науке	5	1	2	2	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	29	12	2	15	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	7	2	-	5	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	8	1	1	6	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	8	-	-	8	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	5	1	2	2	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања податка

Сврха статистичког истраживања „Истраживање и развој“ јесте праћење дјелатности ИР-а у Босни и Херцеговини. Истраживање се спроводи годишње ради прикупљања и објављивања података о запосленима који се баве ИР-ом, издацима и изворима средстава за ИР и о резултатима активности ИР-а.

Подаци су одбијени на основу проведеног годишњег статистичког истраживања. Пословни субјекти су испуњавали упитник ИР-1, високошколске установе упитник ИР-2, а државни и непрофитни сектор су испуњавали упитник ИР-3.

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у *Frascati* приручнику (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; издавач: OECD).

Истраживање и развој јесте системски стваралачки рад усмјерен повећању знања о природи, човјеку, култури и друштву те примјени насталих открића у пракси. Дијели се на основна, примијењена и развојна истраживања.

Основна (темељна, базична) истраживања обухватају она истраживања која повећавају општи фонд научних чињеница и знања и која одређују нова подручја људског знања и спознаја, али која немају или не морају имати директну практичну примјену одбијених резултата. Основна истраживања откривају појаве, процесе, узрочно-посљедичне везе и законитости у природи, друштву и људском мишљењу, и то, прије свега, ради унапређења људског знања и стварања базичног знања, која даље служе као основа за примијењена и развојна истраживања и она немају директне комерцијалне циљеве.

Примијењена (апликативна) истраживања су теоријски или експериментални рад који се подразумева ради стицања нових знања, а који је усмјерен на рјешавање неког практичног задатка, односно остварење практичног циља. Примијењена истраживања проширују и продубљују постојећа знања ради рјешавања одређених проблема. Примијењена истраживања су усмјерена на откривање нових научних знања, примјену тих знања у сврху реализације одређених практичних циљева.

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The purpose of the Research and development statistical survey is to monitor the research and development activity in Bosnia and Hercegovina. The survey is conducted annually with aim of collecting and publishing data on R&D employees, expenditure and sources of the funds for R&D, as well as the results of the R&D activity.

Data are obtained from the conducted annual statistical survey. Businesses enterprises filled the questionnaire IR-1, institutions of higher education IR-2, government and non-profit sector filled the questionnaire IR-3.

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Research and development (R&D) *comprise systematic creative work aimed at increasing knowledge about nature, man, culture and society and its application in practice. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.*

The basic (fundamental) *researches include researches that increases the general fund of scientific facts and knowledge that define new areas of human knowledge and understanding, but who do not have a direct practical application of the results obtained. Basic researches reveal phenomena, processes, causality and the laws of nature, society and human thinking, and, above all, to advance human knowledge and creation of the knowledge base, which continues to serve as a basis for applied researches and development, and they have no direct commercial objectives.*

Applied (application) *researches are experimental or theoretical work undertaken to acquire new knowledge, which is aimed at solving a practical task or achievement of a practical goal. Applied researches expand and deepen exiting knowledge to solve specific problems. Applied researches are focused on the discovery of new scientific knowledge, application of such knowledge in order to realize specific commercial goals.*

Развојна (стручна) истраживања, односно експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим основним или примијењеним истраживањима, односно практичном искуству, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга. Развојна истраживања се још називају и технолошка усавршавања.

Научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се примјеном научних метода стичу нове научне спознаје, односно стваралачке користи постојећег знања за нове примјене.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Високо образовање обухвата универзитете са јединицама у саставу, факултетима, академијама и научноистраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус. Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике који под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Државни сектор обухвата организације, службе и друга тијела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле осигурати, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулисања јавног реда; здравство, образовање, културу и рекреацију и друге друштвене услуге. Јавна предузећа припадају јавном сектору.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цијени, ове организације могу бити основане од стране удружења грађана ради обезбјеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Истраживачи су стручњаци ангажовани на стварању нових знања, метода и система, те спровођењу истраживачких пројеката.

Стручни сарадници су запослени са високим образовањем који директно учествују са истраживачима при извршавању истраживачко-развојних задатака.

***Development (professional) researches** respectively experimental development is systematic work, based on the knowledge acquired on basic or applied researches or practical experience, which is, primarily, focused on the introduction of new or significantly improved exiting processes, products and services. Developmental researches are also called technological advancement.*

***Scientific researchers** are a systematic creative activity which goal is application of scientific insights, and creative use of exiting knowledge for new applications.*

***Business sectors** that includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and to be sold at economically significant prices, as well as researches and development units within the company.*

***Higher education** covers universities with units in composition, faculties, academies and scientific research institutes, regardless of their funding sources and legal status. This sector also covers research institutes and clinics that are under the direct control or administration of higher education institutions.*

***Government sector** covers organisation, services and other bodies, except higher education, that provide the society with free common services, which could not be provided under market conditions and which represent an expression of the socio-economic policy of the society; by definition, this sector covers activities of administration, defense and public order; health care, education, culture, recreation and other social services. Public companies belonging to the public sector.*

***Sector of non-profit organisations** covers non-market private non-profit organisations which provide households with services free of charge or at low prices; these organisations may be established by citizens associations in order to provide association members with goods and services or for the general purpose.*

***Researches** are professionals engaged in the creation of new knowledge, methods and systems, and also in the management of the projects concerned.*

***Researches associates** are employees with higher education who participate directly with researches in carrying out researches and development tasks.*

Техничко особље су запослени који обављају технички дио истраживачко-развојног задатка, под надзором истраживача. Степен образовања је по правилу средњи, али може бити и виша и висока школа у зависности од стандардизације техничких задатака.

Руководеће особље су запослени који се већи дио радног времена баве управљачко-организацијским пословима; у супротном их треба разврстати у категорију „истраживачи“ или „стручни сарадници“.

Друго особље (помоћно) су запослени који обављају секретарске и друге административне послове, ако је њихов рад директно повезан са истраживачко-развојним пројектима. Ту се укључују под истим условима и руководиоци машина и уређаја и индустријски произвођачи и састављачи.

Еквивалент пуне запослености исказује се у човјек-годинама, а представља вријеме као удио пунога радног времена у којем запослени обављају послове из подручја истраживања и развоја (нпр. ако је једно лице радило на пословима истраживања и развоја шест мјесеци у пуном радном времену, то се приказује као 0,5 еквивалента пуне запослености).

Бруто домаћи издаци за истраживање и развој јесу укупни унутрашњи издаци за истраживање и развој на подручју државе у посматраној календарској години, а састоје се од текућих и инвестиционих издатака у бруто износу.

Текући издаци (трошкови) обухватају:

1) трошкове рада и трошкове накнада запосленима (бруто плате и накнаде бруто плата за све запослене у ИР дјелатности; друге накнаде запосленима у ИР, нпр. стипендије, награде и слично и остало.

2) остале текуће трошкове (материјалне трошкове на истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о дјелу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

Инвестициони издаци који обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумијева укупне трошкове везане за набавку рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке и развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Објављени истраживачки радови јесу радови објављени током календарске године.

Technicians are employees who perform the technical part of the research and development task, under the supervision of researchers. Education level is generally secondary, but may be higher; depending on the standardization of technical tasks.

Management are employees who are more part-time engaged in managerial and organizational practices. Otherwise they should be classified in the category or „researches“ or „professional staff“.

Other supporting staff are employees who perform secretarial and other administrative tasks, if their work is directly related to research and development projects. There are included under the same conditions and executives of machine and equipment and industrial manufacturers and assemblers.

Full-time equivalent (FTE) is expressed in person-years and presents time as a share of full working time in which persons in employment are engaged in the work related to researches and development (for example, if a person was engaged in works related to research and development for six months in full working time, it is expressed as 0.5 full-time equivalent – 0.5 FTE).

Gross domestic expenditure on R&D (GERD) is the total intramural expenditure on R&D performed on the national territory during the reporting calendar year, and consists of gross current and investment expenditures.

Current expenditures (costs) that include:

1) labour costs and the costs of compensation for employees (gross salary and allowances of gross wages for all employees in R&D activities, other compensation of employees in R&D, for example, fellowships, awards, etc.; and another expenses.

2) other current costs (material costs based on research and development- raw material, energy and payable on work contracts and copyright, contracts, salaries, travel costs representation etc., and other expenses).

Investment expenditures include expenditures for land and buildings, machinery and equipment, patents, licences, studies and projects, software and hardware (which including the total costs of the purchase of computers, devices, systems, components and equipment, and acquisitions costs or developing software for its own purposes) and other expenditures.

Published research works are those published during the reporting year.

Скраћенице

ФТЕ – еквивалент пуне запослености

ИР – истраживање и развој

OECD - Организација за економску сарадњу и развој

UNESCO - Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу

EUROSTAT - Статистичка канцеларија Европске уније

Abbreviations

FTE – full-time equivalent

R&D – Research and Development

OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

EUROSTAT – Statistical office of the European Union

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih беретки 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица/Responsible persons:

Шевала Коражчевић, шеф одсјека за животну средину, енергију и регионалне статистике
Ševala Korajčević, Head of the Department for Environment, Energy and Regional Statistics

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредила: Азра Бећировић
Prepared by: Azra Bećirović

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.